

**INFORMATIE OVER
KLEIN CHEMISCH AFVAL**

HANDREIKING VOOR GEMEENTEN EN INZAMELAARS

Informatie Punt Afval van het Afval Overleg Orgaan
- in samenwerking met het ministerie van VROM -

IPA 2000-05

december 2000

Informatie over klein chemisch afval; Handreiking voor gemeenten en inzamelaars/ Informatie Punt Afval van het Afval Overleg Orgaan in samenwerking met het ministerie van VROM. - Utrecht: AOO-IPA, 2000. - 49 p. : tab.- (IPA; 2000-05)
ISBN 90-5484-216-4

Vanaf 1 januari gelden nieuwe regels voor de inzameling van klein chemisch afval (KCA) afkomstig van huishoudens. Deze handreiking beschrijft het nieuwe beleid, de KCA-lijst en de producten die erop staan. Ook komt aan de orde hoe een gemeente de inzameling van KCA kan verbeteren. Daarnaast zijn in de handreiking vragen met bijbehorende antwoorden opgenomen. De handreiking is bedoeld voor diverse medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie.

Deze publicatie is te bestellen door overmaking van fl. 25,- op girorekeningnummer 6261334, ten name van Stichting Bureau Afval Overleg Orgaan te Utrecht, onder vermelding van het publicatienummer en de afdeling/persoonsnaam. De publicatie kan op deze wijze gericht naar u toegezonden worden. Voor een recent overzicht van de AOO- en IPA-publicaties kunt u contact opnemen met het AOO, telefoonnummer: 030-2348800 of via e-mail: secretariaat@aoo.nl.

De KCA-lijst per 1 januari 2001

Huishouden

- Batterijen
- Spaarlampen/energiezuinige lampen
- TL-buizen
- Vloeibare gootsteenontstopper
- Lampenolie
- Petroleum
- Bestrijdingsmiddelen/insecticiden

Medicijnkastje

- Medicijnen
- Kwikthermometers
- Injectienaalden

Doe-het-zelf

- Verf, lak, beits en houtverduurzamingsmiddelen
- Bij verven gebruikte producten zoals terpentine, thinner, verfabijtmiddel, verfverdunner, kwastreiniger, kwastontharder en wasbenzine
- Kwikschakelaars

Hobby

- Fotofixeer
- Foto-ontwikkelaar
- Etsvloeistoffen zoals salpeterzuur en zwavelzuur
- Zoutzuur

Vervoer

- Accu's
- Benzine
- Motorolie / afgewerkte olie / remolie
- Oliefilters

INHOUDSOPGAVE

	<u>Blz.</u>
1. Inleiding	7
2. De KCA-lijst	9
3. Producten die niet op de KCA-lijst staan	21
4. vergroten van het percentage gescheiden ingezameld KCA	25
Index	35
1. Beleid en regelgeving KCA-inzameling	39
2. totstandkoming VAN DE KCA-lijst	43
3. Belangrijke adressen en telefoonnummers	47
4. Literatuur	49

1. INLEIDING

In deze handreiking staat alle relevante informatie voor de gescheiden inzameling van KCA en over de KCA-lijst. De handreiking is bedoeld voor iedereen bij gemeenten die zich bezighoudt met de inzameling van KCA of de voorlichting daarover. In de lopende tekst staat in principe alle relevante informatie. Daarnaast zijn er vragen met de bijbehorende antwoorden opgenomen. Dit zijn vragen die burgers over de inzameling van KCA en de KCA-lijst kunnen stellen. De antwoorden zijn zodanig opgesteld dat burgers ze goed kunnen begrijpen.

Rijk, provincies en gemeenten hebben in 2000 afspraken gemaakt over de inzameling van klein chemisch afval (KCA) van huishoudens per 1 januari 2001. Vanaf die datum hebben gemeenten te maken met een nieuwe lijst van producten die gescheiden moeten worden ingezameld: de KCA-lijst. Deze handreiking beschrijft de KCA-lijst, de producten die erop staan en de producten die ten opzichte van vroeger zijn afgevallen. Ook komt aan de orde hoe een gemeente de inzameling van KCA kan verbeteren. De handreiking is bedoeld voor diverse medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie: beleidsmedewerkers op afvalgebied, inzamelaars op het KCA-depot of de chemokar, voorlichters en andere betrokkenen bij afvalverwerking. Met de uitgebreide informatie in deze handreiking komt u beslagen ten ijs als burgers, bedrijven en collega's bij u aankloppen. De opgenomen serie vragen en antwoorden helpen u daarbij een handje. Alle gemeenten ontvangen de handreiking, zodat burgers overal in Nederland dezelfde uitleg over de gescheiden inzameling van KCA krijgen.

1.1 Leeswijzer

De meest praktische informatie is te vinden in hoofdstuk 2, waar de producten van de KCA-lijst stuk voor stuk worden behandeld. De producten zijn ingedeeld in vijf productcategorieën. Dit zijn huishouden, het medicijnkastje, doe-het-zelf, hobby en vervoer. De indeling in productcategorieën zorgt ervoor dat de KCA-lijst voor de burger eenvoudiger wordt. Per product is aangegeven waarom het op de lijst staat. Voor de gescheiden inzameling van KCA bestaan verschillende redenen. Als KCA met het restafval¹ zou worden afgevoerd, kan dat tot schade aan het milieu leiden. Ook kan de aanwezigheid van KCA in het restafval een veiligheidsrisico opleveren voor de vuilnismen. Bij gescheiden inzameling is dat veel minder het geval. Verder kan een aantal KCA-producten nog prima worden hergebruikt, echter alleen als ze gescheiden zijn ingezameld. Bij ieder product zijn ook de vragen met antwoorden opgenomen die burgers hierover aan gemeenten kunnen stellen.

Hoofdstuk 3 geeft aan hoe burgers om moeten gaan met producten waarvan ze zouden kunnen denken dat het KCA is, maar die niet op de KCA-lijst staan. Dit zijn producten waarvoor bovenstaande redenen niet gelden. Ook zijn het producten die vroeger wel op de Welles-lijst stonden, maar die nu met het restafval mogen worden verwijderd. Verwijdering van deze producten kan zonder schade aan het milieu. Ook in dit hoofdstuk zijn weer vragen van burgers en de bijbehorende antwoorden opgenomen.

¹ In deze handreiking wordt steeds onderscheid gemaakt tussen KCA en restafval (van huishoudens). Onder restafval wordt het afval verstaan dat niet gescheiden wordt ingezameld, dus afval dat burgers in de vuilniszak of -bak mogen gooien.

Hoofdstuk 4, ten slotte, geeft aan hoe de inzameling van KCA kan worden verbeterd, zodat de doelstelling van 90% gescheiden inzameling kan worden gehaald. Een beter resultaat is mogelijk door optimalisering van het gemeentelijk inzamelsysteem en gerichte communicatie naar de burger. Dit hoofdstuk bevat tips voor de gemeente om beide aspecten te verbeteren.

In de bijlagen is achtergrondinformatie te vinden over de gescheiden inzameling van KCA. Zo komen in bijlage 1 beleid en regelgeving over de inzameling van KCA aan de orde en geeft bijlage 2 inzicht in de totstandkoming van de KCA-lijst.

1.2 Achtergrond

KCA wordt al vanaf het begin van de jaren tachtig gescheiden ingezameld. De ingezamelde hoeveelheid blijft echter al een aantal jaren gelijk en vooral: te laag. Daarom stelden Rijk, provincies en gemeenten - samenwerkend in het Afval Overleg Orgaan (AOO) - op 21 september 2000 het Programma Gescheiden Inzamelen van KCA vast. Het doel hiervan is de hoeveelheid gescheiden ingezameld KCA te verhogen van 60 naar 90%.

Onderdeel van het programma is de KCA-lijst, waarop de producten staan die gescheiden moeten worden ingezameld. Deze KCA-lijst vervangt de vroegere Welles-lijst. Van alle producten op de Welles-lijst is nagegaan of gescheiden inzameling nog noodzakelijk is. Dit bleek voor dertig producten het geval, deze producten zijn terug te vinden op de KCA-lijst. Voor dertien producten op de Welles-lijst is gescheiden inzameling niet meer nodig, ze kunnen met het restafval worden verwijderd.

Gemeenten zijn verplicht KCA gescheiden in te zamelen. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de voorlichting aan hun inwoners. Daarvoor hebben ze nu vaak al allerlei kanalen als gemeentelijke bladen of gemeentelijke pagina's in lokale kranten, afvalkalenders, stickers op chemoboxen en dergelijke. Daarnaast geven medewerkers van de chemokar en brengpunten burgers vaak directe voorlichting.

1.3 Meer informatie?

Als u, als gemeenteambtenaar, behoefte heeft aan meer informatie over de gescheiden inzameling van KCA, dan kunt u contact opnemen met het Informatie Punt Afval (IPA, tel: (030) 234 88 88).

Burgers met vragen over de inzameling van KCA kunt u eventueel doorverwijzen naar de afdeling Publieksvoorlichting van VROM, tel: (070) 339 50 50 (met name over beleid), of naar www.minvrom.nl. Burgers kunnen ook informatie krijgen bij Milieu Centraal, tel: 0900 17 19 (30 ct/min) of www.milieucentraal.nl (met name over de producten).

2. DE KCA-LIJST

Op de KCA-lijst staan de producten die gescheiden moeten worden ingezameld. Dit hoofdstuk beschrijft de afzonderlijke producten op de lijst en de reden(en) waarom zij op de lijst staan. In bijlage 2 kunt u lezen hoe de KCA-lijst tot stand is gekomen.

Bij het vormgeven van de KCA-lijst is uitgegaan van de belevingswereld van de burgers. Voor de lijst is daarom gekozen voor een indeling in vijf categorieën: huishouden, medicijnkastje, doe-het-zelf, hobby en vervoer. Deze categorieën komen overeen met de manier waarop men thuis de producten gebruikt. Bij het testen van de lijst werd deze indeling en de lijst als geheel helder en logisch gevonden.

De KCA-lijst

1. Huishouden

- a) Batterijen
- b) Spaarlampen/energiezuinige lampen
- c) TL-buizen
- d) Vloeibare gootsteenontstopper
- e) Lampenolie
- f) Petroleum
- g) Bestrijdingsmiddelen/insecticiden

2. Medicijnkastje

- a) Medicijnen
- b) Kwikthermometers
- c) Injectienaalden

3. Doe-het-zelf

- a) Verf, lak, beits en houtverduurzamingsmiddelen
- b) Bij verven gebruikte producten zoals terpentijn, thinner, verfafbijtmiddel, verfverdunner, kwastreiniger, kwastontharder en wasbenzine
- c) Kwikschakelaars

4. Hobby

- a) Fotofixeer
- b) Foto-ontwikkelaar
- c) Etsvloeistoffen zoals salpeterzuur en zwavelzuur
- d) Zoutzuur

5. Vervoer

- a) Accu's
- b) Benzine
- c) Motorolie / afgewerkte olie / remolie
- d) Oliefilters

Dit hoofdstuk beschrijft de afzonderlijke producten op de lijst en de reden(en) waarom zij op de lijst staan. Dit laatste gebeurt aan de hand van de criteria milieuschadelijkheid, herbruikbaarheid, veiligheidsrisico en eenduidigheid. Deze vormen de uitgangspunten voor het wel of niet opnemen in de KCA-lijst (zie voor meer informatie hierover bijlage 2). Per product wordt aangegeven op grond van welk criterium of welke criteria dit op de lijst staat. Is dit bijvoorbeeld op grond van het criterium milieuschadelijkheid, dan vindt u een uitleg van de precieze milieuschade. Dit hoofdstuk bevat een groot aantal concrete vragen die burgers zouden kunnen stellen en de antwoorden daarop.

Vraag: Ik heb een product dat wel op de Welles-lijst, maar niet meer op de nieuwe KCA-lijst staat. Wat moet ik hiermee doen?

Antwoord: U kunt het gewoon bij het restafval doen.

2.1 Huishouden

a) Batterijen

De batterijen die vrijkomen als KCA zijn als volgt onder te verdelen (consumentenbatterijen tot 150 gram):

- Niet-oplaadbare staafbatterijen: alkaline- en zink/koolstof-batterijen.
- Oplaadbare staafbatterijen: nikkelcadmium-batterijen en nikkelhydride batterijen.
- Knopcellen: kwikoxide, zinklucht, lithium en overige (inclusief oplaadbare) batterijen.

Vraag: Waarom staan batterijen op de KCA-lijst?

Antwoord: Batterijen staan op de KCA-lijst omdat ze zware metalen bevatten die na verwijdering met het restafval schade voor het milieu kunnen opleveren en omdat ze herbruikbaar zijn.

Vraag: Welke batterijen moet ik inleveren?

Antwoord: Allemaal.

Vraag: Wat doe ik met een apparaat waarin nog een batterij zit?

Antwoord: Apparaten met een batterij erin zijn elektrische of elektronische apparaten die tot het klein wit- en bruingoed horen. Deze apparaten kunt u inleveren bij de gemeente en bij de detailhandel. Na inlevering worden de batterijen eruit gehaald en gerecycled. U kunt ook zelf de batterijen eruit halen en inleveren.

Criterion	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Door de aanwezigheid van zware metalen, zoals kwik, cadmium, lood, zink en nikkel zijn batterijen schadelijk voor het milieu. Als batterijen met het restafval worden verbrand, komen deze zware metalen in de reststoffen van de afvalverbrandingsinstallatie terecht. Hierdoor zijn deze reststoffen minder geschikt om te worden hergebruikt, bijvoorbeeld als ophoogmateriaal in de wegenbouw.
Herbruikbaarheid	Batterijen zijn voor 100% herbruikbaar. Van het zink worden dakgoten gemaakt, van het staal worden spijkers en staaldraad gemaakt en het cadmium wordt opnieuw toegepast in batterijen. Ingezamelde batterijen worden bij het Centraal Depot van Stibat gesorteerd en vervolgens afgevoerd naar verwerkers in binnen- en buitenland.
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Niet van toepassing

b) Spaarlampen/energiezuinige lampen

c) TL-buizen

Spaarlampen (ook wel energiezuinige lampen genoemd) en TL-buizen zijn gasontladingslampen. Dit zijn lampen zonder gloeidraad, die licht geven doordat een elektrische stroom door een gas in de buis wordt gestuurd. Voor spaarlampen en TL-buizen wordt kwik gebruikt als gas.

Vraag: Waarom staan spaarlampen en TL-buizen op de KCA-lijst?

Antwoord: Spaarlampen en TL-buizen staan op de KCA-lijst omdat ze zware metalen bevatten die na verwijdering met het restafval schade voor het milieu opleveren en omdat ze goed herbruikbaar zijn.

Vraag: Welke lampen moeten gescheiden worden ingeleverd?

Antwoord: Alleen spaarlampen en TL-buizen. Alle andere lampen zoals halogeenlampen en normale lampen mogen samen met het restafval worden verwijderd.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Door de aanwezigheid van zware metalen, zoals kwik, koper, lood, wolfram en antimoon zijn spaarlampen en TL-buizen schadelijk voor het milieu. Als spaarlampen en TL-buizen met het restafval worden verbrand, komen deze zware metalen in de reststoffen van de afvalverbrandingsinstallatie terecht. Hierdoor zijn deze reststoffen minder geschikt om te worden hergebruikt, bijvoorbeeld als ophoogmateriaal in de wegenbouw.
Herbruikbaarheid	Van de gescheiden ingezamelde hoeveelheid lampen wordt 100% gerecycled (1998). Het hergebruik van spaarlampen en TL-buizen richt zich op terugwinning en hergebruik van zware metalen en glas. Er is een methode waarbij volledig hergebruik van TL-buizen mogelijk is. Een andere methode gaat niet uit van volledig recycling van de lamp, maar van hergebruik van een aantal componenten zoals kwik en glas. Hierbij wordt van het glas van de spaarlamp of TL-buis onder meer glaswol gemaakt.
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Niet van toepassing

d) Vloeibare gootsteenontstopper

Vloeibare gootsteenontstopper is een product dat een agressief bestanddeel bevat dat verstoppingen in de gootsteen kan oplossen.

Vraag: Waarom staat vloeibare gootsteenontstopper op de KCA-lijst?

Antwoord: Vloeibare gootsteenontstopper is een agressieve stof die gevaarlijk is voor ogen en huid. Als er een (gedeeltelijk) gevulde fles in het restafval zit, kan de vuilnisman er mee in aanraking komen.

Vraag: Gootsteenontstopper dient voor het ontstoppen van de gootsteen en zal toch bij het gebruik in het riool terechtkomen? Als dat mag, waarom moet ik het dan eigenlijk als KCA inleveren?

Antwoord: Gootsteenontstopper is een agressieve stof. Het is niet goed de stof in grote hoeveelheden in één keer door het riool te spoelen. Bij het ontstoppen van de gootsteen dient u ook een zo klein mogelijke hoeveelheid te gebruiken.

Vraag: Moet zowel vloeibare als niet-vloeibare gootsteenontstopper gescheiden worden ingeleverd?

Antwoord: Alleen de vloeibare gootsteenontstopper staat op de lijst. De ontstopper in poedervorm mag, in een gesloten verpakking, met het restafval worden verwijderd.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Vloeibare gootsteenontstopper bevat loog. Dit is een stof die bijtend werkt op ogen, huid, ingewanden en ademhalingsorganen. Als een nog gedeeltelijk gevulde fles gootsteenontstopper in het restafval aanwezig is, kan de inzamelaar daarmee in aanraking komen.
Eenduidigheid	Niet van toepassing

e) Lampenolie

Lampenolie wordt gebruikt voor verlichtingsdoeleinden (tuinkaarsen, sfeerverlichting). Het product bevat vloeibare paraffine als brandstof.

Vraag: Waarom staat lampenolie op de KCA-lijst?

Antwoord: Lampenolie staat op de KCA-lijst omdat het wordt gebruikt als brandstof, net zoals benzine. Benzine brengt explosiegevaar met zich mee.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Lampenolie staat op de KCA-lijst om verwarring bij burgers te voorkomen. Het product is net als benzine, dat vanwege zijn explosiegevaar op de KCA-lijst staat, een brandstof.

f) Petroleum

Petroleum kan thuis worden gebruikt als reinigings- en onderhoudsmiddel of als brandstof.

Vraag: Waarom staat petroleum op de KCA-lijst?

Antwoord: Petroleum staat op de KCA-lijst omdat het wordt gebruikt als brandstof, net zoals benzine. Benzine brengt explosiegevaar met zich mee.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Petroleum staat op de KCA-lijst om verwarring bij burgers te voorkomen. Het product is net als benzine, dat vanwege zijn explosiegevaar op de KCA-lijst staat, een brandstof.

g) Bestrijdingsmiddelen/insecticiden

Er zijn verschillende groepen bestrijdingsmiddelen voor huishoudelijk gebruik:

- plantbeschermingsmiddelen
- anti-insectenproducten (insecticiden)
- mottenbestrijdingsmiddelen
- middelen ter bestrijding van ongedierte op dieren
- middelen tegen muizen, ratten en mollen.

De productgroep bestrijdingsmiddelen is divers. De consument geeft veruit het meeste uit aan middelen voor huisdieren (bestrijding van ongedierte). Dit is een grote hoeveelheid producten die bovendien ieder jaar sterk wijzigt.

Vraag: Waarom staan bestrijdingsmiddelen op de KCA-lijst?

Antwoord: Bestrijdingsmiddelen zijn giftig. Als ze in het restafval zitten, kan dat gevaar opleveren voor de vuilnisman.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Onder de productgroep bestrijdingsmiddelen vallen diverse producten. Een groot deel daarvan is giftig voor mensen. Er moet dan ook worden voorkomen dat inzamelaars met deze producten in aanraking komen.
Eenduidigheid	Niet van toepassing

2.2 Medicijnkastje

a) Medicijnen

De productgroep medicijnen is zeer divers. Er vallen allerlei producten onder die zeer verschillend van samenstelling zijn.

Vraag: Waarom staan medicijnen op de KCA-lijst?

Antwoord: Sommige medicijnen kunnen een risico vormen voor de gezondheid. Als ze in het restafval zitten, kan dat gevaar opleveren voor kleine kinderen (pillen lijken op snoepjes).

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	De productgroep medicijnen bestaat uit producten die zeer verschillend van samenstelling zijn. Een deel daarvan kan gevaren opleveren voor de mens. In ernstige gevallen kan blootstelling zelfs leiden tot dodelijke afloop. Het grootste gevaar vormen medicijnen die eenvoudig door kinderen kunnen wordeningeslikt. Vooral pillen vormen een risico (lijken op snoepjes).
Eenduidigheid	Niet van toepassing

b) Kwikthermometers

De meest gebruikte thermometers in een huishouden zijn omgevingsthermometers en koortsthermometers. Beide soorten kunnen kwik bevatten.

Vraag: Waarom staan kwikthermometers op de KCA-lijst?

Antwoord: Het kwik uit kwikthermometers wordt teruggewonnen. Dit is alleen mogelijk als de thermometers gescheiden worden ingezameld.

Vraag: Moet ik kwikbarometers gescheiden inleveren?

Antwoord: Ja, ook kwikbarometers moet u gescheiden inleveren. Ze zijn uit milieuoogpunt te vergelijken met kwikthermometers. Het kwik uit kwikbarometers kan worden teruggewonnen, maar alleen als ze gescheiden worden ingezameld.

Vraag: Hoe weet ik of mijn thermometer of barometer kwik bevat?

Antwoord: Kwik in een thermometer of barometer is een zilverkleurige vloeistof die de temperatuur of de luchtdruk aangeeft. Bij twijfel levert u de thermometer of barometer gescheiden in.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Het kwik uit kwikthermometers (en andere kwikhoudende voorwerpen) wordt teruggewonnen via het High Temperature Oxidation (HTO) proces. Er is inmiddels een initiatief genomen voor de oprichting van een installatie volgens dit proces in Nederland. Er is al een installatie die kwikhoudend afval kan voorbereiden voor het HTO-proces. Het voorbereide afval wordt opgeslagen totdat de HTO-installatie gereed is.
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Niet van toepassing

c) Injectienaalden

Injectienaalden worden onder andere gebruikt door patiënten, zoals mensen met suikerziekte die insuline spuiten. Er zijn twee soorten injectienaalden:

- injectienaalden die uit twee delen bestaan: naald en spuit
- injectienaalden waarbij naald en spuit één geheel vormen, zoals bij wegwerpspuiten.

Vraag: Waarom staan injectienaalden op de KCA-lijst?

Antwoord: Injectienaalden kunnen besmet zijn met ziekteverwekkers. Als ze in het restafval zitten, kan dat gevaar opleveren voor de vuilnismen of voor burgers.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Injectienaalden kunnen besmet zijn met ziekteverwekkers (Hepatitis, HIV). Ook het prikken met een schone naald kan gevaarlijk zijn indien lucht in een bloedbaan wordt gespoten. Dit kan het blokkeren van een vitale ader tot gevolg hebben. Als injectienaalden zich in het restafval bevinden, kan dat risico's opleveren voor inzamelaars of voor burgers.
Eenduidigheid	Niet van toepassing

2.3 Doe-het-zelf

a) Verf, lak, beits en houtverduurzamingsmiddelen

In huishoudens worden bijna alleen vloeibare verven gebruikt. Deze hebben allemaal dezelfde basissamenstelling: pigmenten, oplosmiddelen (organisch of water) en bindmiddelen. Daarnaast kunnen ze een grote hoeveelheid andere, specifieke componenten bevatten. De hele groep van vloeibare verven, lakken en beitsen wordt hier aangeduid als 'verf'. Omdat houtverduurzamingsmiddelen (carbolineum, bruinoleum, ecoleum) om een andere reden op de KCA-lijst staan dan verf, komen ze apart aan de orde.

Vraag: Waarom staat verf (en lak en beits) op de KCA-lijst?

Antwoord: Verf, lak en beits staan op de lijst omdat ze zware metalen bevatten die schadelijk zijn voor het milieu. Als verf niet gescheiden kan worden ingeleverd, is de kans aanwezig dat het veel door het riool wordt gespoeld. Dit kan nadelige effecten hebben op de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Vraag: Moet ik watergedragen verf ook gescheiden inleveren?

Antwoord: Ja, dat moet. Alle verven moeten gescheiden worden ingeleverd. Ook watergedragen verven bevatten zware metalen die slecht zijn voor het milieu.

Vraag: Moet ik lege verfblikken ook gescheiden inleveren?

Antwoord: Nee, dat hoeft niet. Als het blik 'schraap-leeg' is, kunt u het gewoon bij het restafval doen.

Vraag: Ik gebruik verf voor mijn hobby. Moet ik dat ook gescheiden inleveren?

Antwoord: Ja, dat moet. Alle verf moet gescheiden worden ingeleverd, dus bijvoorbeeld ook plakkaatverf. Ook dat bevat zware metalen.

Verf, lak en beits	
Criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Verf is schadelijk voor het milieu door de aanwezigheid van zware metalen, zoals chroom, koper, antimoon, lood en zink. Als verf niet gescheiden kan worden ingeleverd, bestaat de kans dat burgers het door het riool spoelen. Dit kan nadelige effecten hebben op de kwaliteit van het oppervlaktewater. Dit geldt ook voor watergedragen verven, deze bevatten ook zware metalen.
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Niet van toepassing

Vraag: Waarom staan houtverduurzamingsmiddelen op de KCA-lijst?

Antwoord: Houtverduurzamingsmiddelen bevatten componenten die schadelijk zijn voor de gezondheid. Als houtverduurzamingsmiddelen in het restafval zitten, kan dat gevaar opleveren voor de vuilnisman.

Houtverduurzamingsmiddelen	
Criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Houtverduurzamingsmiddelen bevatten componenten die schadelijk zijn voor de gezondheid. Er moet dan ook worden voorkomen dat inzamelaars met deze producten in aanraking komen. Daarom moeten ze niet bij het restafval, maar gescheiden worden ingezameld.
Eenduidigheid	Niet van toepassing

b) Bij verven gebruikte producten zoals terpentijn, thinner, verfabijtmiddel, verfverdunner, kwastreiniger, kwastontharder en wasbenzine

Deze producten zijn onder één noemer gebracht, omdat ze min of meer voor hetzelfde worden gebruikt en ook ongeveer dezelfde samenstelling hebben. De producten worden gebruikt om verf op te lossen, te verdunnen of te verwijderen. Toch zijn de redenen voor plaatsing op de KCA-lijst niet voor ieder product hetzelfde. Voor terpentijn is de milieuschadelijkheid de reden, voor verfabijtmiddel het veiligheidsrisico, en voor de andere producten is eenduidigheid de reden. Alle producten zijn in principe milieuschadelijk, maar de producten die vanwege eenduidigheid op de lijst zijn geplaatst worden veel minder gebruikt dan terpentijn. Hierdoor dragen ze minder bij aan mogelijke emissies naar het milieu (vooral emissies via het riool naar het oppervlaktewater zijn hierbij van belang). Verfabijtmiddel is vanwege het risico voor de veiligheid van de inzamelaar op de lijst geplaatst, omdat het giftige componenten bevat. De middelen komen in drie groepen aan de orde:

- Terpentijn
- Verfabijtmiddel
- Thinner, verfverdunner, kwastreiniger, kwastontharder en wasbenzine

Vraag: Waarom staat terpentine op de KCA-lijst?

Antwoord: Terpentine staat op de lijst omdat het stoffen bevat die schadelijk zijn voor het milieu. Als terpentine niet gescheiden kan worden ingeleverd, is de kans aanwezig dat het veel door het riool wordt gespoeld. Dit kan nadelige effecten hebben op de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Terpentine	
Criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Als terpentine niet gescheiden kan worden ingeleverd, bestaat de kans dat burgers het door het riool spoelen. Dit kan nadelige effecten hebben op de kwaliteit van het oppervlaktewater.
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Niet van toepassing

Vraag: Waarom staat verfafbijtmiddel op de KCA-lijst?

Antwoord: Verfafbijtmiddel bevat componenten die ogen, huid, mond en slokdarm ernstig kunnen irriteren. Als verfafbijtmiddel in het restafval zit, kan dat gevaar opleveren voor de vuilnisman.

Verfafbijtmiddel	
Criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Verfafbijtmiddel bevat componenten die schadelijk zijn voor de gezondheid. Ze zijn veelal gebaseerd op methyleenchloride. Deze stof werkt irriterend op ogen, huid en ademhalingsorganen. Er moet dan ook worden voorkomen dat inzamelaars met verfafbijtmiddel in aanraking komen. Daarom moeten ze niet bij het restafval, maar gescheiden worden ingezameld.
Eenduidigheid	Niet van toepassing

Vraag: Waarom staat thinner (verfverdunner, kwastreiniger, kwastontharder, wasbenzine) op de KCA-lijst?

Antwoord: Thinner (verfverdunner, kwastreiniger, kwastontharder, wasbenzine) staat op de KCA-lijst omdat het wordt gebruikt om verf op te lossen, te verdunnen of te verwijderen, net zoals terpentine. Terpentine staat op de KCA-lijst omdat het schadelijk is voor het milieu.

Thinner, verfverdunner, kwastreiniger, kwastontharder en wasbenzine	
Criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Deze producten staan op de KCA-lijst om verwarring bij burgers te voorkomen. Thinner, verfverdunner, kwastreiniger, kwastontharder en wasbenzine worden voor dezelfde doeleinden gebruikt als het product terpentine, dat op de lijst staat omdat het milieuschadelijk is. Deze producten zijn even milieuschadelijk als terpentine, maar ze worden veel minder gebruikt. Hierdoor dragen ze minder bij aan mogelijke emissies naar het milieu (met name emissies naar het oppervlaktewater zijn hierbij van belang) en hoeven ze vanuit het oogpunt van milieuschadelijkheid eigenlijk niet op de lijst te staan. Vanuit het oogpunt van eenduidigheid echter wel.

c) Kwikschakelaars

In huishoudens worden kwikschakelaars het meest toegepast in huiskamerthermostaten.

Vraag: Waarom staan kwikschakelaars op de KCA-lijst?

Antwoord: Het kwik uit kwikschakelaars wordt teruggewonnen. Dit is alleen mogelijk als de schakelaars gescheiden worden ingezameld.

Vraag: Als ik mijn huiskamerthermostaat vervang door een moderner type, moet ik dan de oude als KCA inleveren?

Antwoord: Ja, in principe wel want er is een kans dat uw oude huiskamerthermostaat een kwikschakelaar bevat. De medewerker van de chemokar of het KCA-depot kan u vertellen of dit het geval is. Het kwik uit de oude thermostaat wordt teruggewonnen.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Het kwik uit kwikschakelaars (en andere kwikhoudende voorwerpen) wordt teruggewonnen via het High Temperature Oxidation (HTO) proces. Er is inmiddels een initiatief genomen voor de oprichting van een installatie volgens dit proces in Nederland. Een installatie die kwikhoudend afval kan voorbereiden voor het HTO-proces is al operationeel. Het voorbereide afval wordt opgeslagen totdat de HTO-installatie gereed is.
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Niet van toepassing

2.4 Hobby**a) Fotofixeer****b) Foto-ontwikkelaar**

Bij het ontwikkelen en afdrukken van foto's komt afval vrij, zoals foto-ontwikkelaar en fotofixeer. Deze vloeistoffen bevatten zilver dat kan worden teruggewonnen.

Vraag: Waarom staan fotofixeer en foto-ontwikkelaar op de KCA-lijst?

Antwoord: Het zilver uit deze producten kan worden teruggewonnen. Dit is echter alleen mogelijk als ze gescheiden worden ingezameld.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Het zilver uit foto-ontwikkelaar en fotofixeer kan worden teruggewonnen.
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Niet van toepassing

c) Etsvloeistoffen zoals salpeterzuur en zwavelzuur

Etsvloeistoffen worden op kleine schaal gebruikt door kunstenaars en hobbyisten. Bij gebruik worden de zuren meestal verdund met water.

Vraag: Waarom staan etsvloeistoffen op de KCA-lijst?

Antwoord: Etsvloeistoffen zijn agressieve stoffen. Ze werken bijtend op onder andere ogen en huid. Als ze in het restafval zitten, kan de verpakking kapot gaan, wat gevaar oplevert voor de vuilnisman.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Etsvloeistoffen zoals salpeterzuur en zwavelzuur werken bijtend op de ogen, de huid en de slijmvliezen van het maagdarmkanaal. Inademing van salpeterzuur kan ademnood veroorzaken (longoedeem). In ernstige gevallen bestaat er kans op dodelijke afloop. Er moet worden voorkomen dat inzamelaars met deze etsvloeistoffen in aanraking komen.
Eenduidigheid	Niet van toepassing

d) Zoutzuur

Zoutzuur wordt gebruikt voor reiniging en onderhoud, bijvoorbeeld voor de reiniging van beton.

Vraag: Waarom staat zoutzuur op de KCA-lijst?

Antwoord: Zoutzuur is een agressieve stof. Het werkt bijtend op onder andere ogen en huid. Als zoutzuur in het restafval zit, kan de verpakking kapot gaan, wat gevaar kan opleveren voor de vuilnisman.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Zoutzuur werkt bijtend op de ogen, de huid en de ademhalingsorganen. Inademing van damp of nevel kan ademnood veroorzaken. Er moet worden voorkomen dat inzamelaars met zoutzuur in aanraking komen.
Eenduidigheid	Niet van toepassing

2.5 Vervoer

a) Accu's

De accu van een personenauto bestaat voor ongeveer 30% uit lood en andere metalen, voor 50% uit loodverbindingen, voor 10% uit accuzuur (zwavelzuur) en voor 10% uit kunststof of bakeliet.

Vraag: Waarom staan accu's op de KCA-lijst?

Antwoord: Accu's staan op de KCA-lijst omdat ze zware metalen zoals lood bevatten die na verwijdering met het restafval te veel schade voor het milieu opleveren. Ook kunnen de diverse componenten van accu's worden hergebruikt. Een derde reden voor de gescheiden inzameling is de aanwezigheid van accuzuur, een agressieve stof die gevaar op kan leveren voor de vuilnisman.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Door de aanwezigheid van de zware metalen lood en antimoon zijn accu's schadelijk voor het milieu. Als accu's met het restafval worden verbrand, komen deze zware metalen in de reststoffen van de afvalverbrandingsinstallatie terecht. Hierdoor zijn deze reststoffen minder geschikt om te worden hergebruikt, bijvoorbeeld als ophoogmateriaal in de wegenbouw.
Herbruikbaarheid	De diverse componenten van accu's kunnen worden hergebruikt. Van de afgedankte accu's worden onder andere lood, loodverbindingen en in toenemende mate zwavelzuur nuttig toegepast. Hierbij ontstaan nauwelijks reststoffen.
Veiligheidsrisico	Het grootste veiligheidsrisico van accu's is de aanwezigheid van accuzuur (zwavelzuur). Dit is een agressieve stof, die bijtend werkt op de ogen, de huid en de ademhalingsorganen. Ook het in de accu aanwezige lood en antimoon kunnen een veiligheidsrisico opleveren, maar dit is in vergelijking met het risico van het accuzuur relatief gering.
Eenduidigheid	Niet van toepassing

b) Benzine

Benzine wordt voor huishoudelijk gebruik meestal uit de pomp in jerrycans getankt en afgedankt in allerlei verpakkingen, van glazen potjes tot plastic flessen.

Vraag: Waarom staat benzine op de KCA-lijst?

Antwoord: Benzine staat op de KCA-lijst omdat het een brand- en explosiegevaarlijke stof is.

criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Benzine is licht ontvlambaar en explosiegevaarlijk.
Eenduidigheid	Niet van toepassing

c) Motorolie / afgewerkte olie / remolie

Motorolie wordt gebruikt voor de smering van bewegende delen in een automotor. Het moet om de zoveel tijd worden verversd. De oude olie wordt afgewerkte motorolie genoemd. Deze afgewerkte motorolie bevat vervuilingen, zoals PAK (polycyclische aromatische koolwaterstoffen), PCB (polychloorbifenylen), lood en zink. Het verversen van de motorolie gebeurt meestal in de garage. De afgewerkte olie die dan vrijkomt is gevaarlijk bedrijfsafval dat apart door een speciale inzamelaar wordt ingezameld. Komt het bij de burger vrij dan is het KCA. Remolie wordt gebruikt voor de smering van remmen van voertuigen. Omdat remolie om een ander reden op de KCA-lijst staat dan (afgewerkte) motorolie, komt het apart aan de orde.

Vraag: Waarom staat afgewerkte motorolie op de KCA-lijst?

Antwoord: Afgewerkte motorolie staat op de lijst omdat het diverse milieuschadelijke stoffen bevat en omdat het kan worden hergebruikt. Als afgewerkte motorolie niet gescheiden kan worden ingeleverd, is de kans aanwezig dat het door het riool wordt gespoeld. Dit kan nadelige effecten hebben op de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Motorolie / afgewerkte olie	
Criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Afgewerkte motorolie is schadelijk voor het milieu omdat het diverse milieuschadelijke componenten bevat, zoals lood, zink, PAK (polycyclische aromatische koolwaterstoffen) en PCB (polychloorbifenylen). Als afgewerkte motorolie niet gescheiden kan worden ingeleverd, bestaat de kans dat het door het riool wordt gespoeld. Dit kan nadelige effecten hebben op de kwaliteit van het oppervlaktewater.
Herbruikbaarheid	Afgewerkte motorolie kan worden hergebruikt. Het product wordt opgewerkt tot substituut-brandstof of ingezet als halffabrikaat.
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Niet van toepassing

Vraag: Waarom staat remolie op de KCA-lijst?

Antwoord: Remolie staat op de KCA-lijst omdat het vrijkomt bij het onderhoud van auto's, net zo als afgewerkte motorolie.

Remolie	
Criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Niet van toepassing
Herbruikbaarheid	Niet van toepassing
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Remolie staat op de KCA-lijst om verwarring bij burgers te voorkomen. Het komt net zo als afgewerkte motorolie vrij bij het onderhoud van auto's.

d) Oliefilters

Oliefilters worden gebruikt om motorolie te filteren. Het bestaat uit blik (omhulsel van het filter), papier (het eigenlijke filter) en rubber (pakringen). Als het filter wordt vervangen loopt ongeveer 80% van de olie uit het filter en blijft ongeveer 20% achter in het filtermateriaal.

Vraag: Waarom staan oliefilters op de KCA-lijst?

Antwoord: Oliefilters staan op de KCA-lijst omdat ze zware metalen bevatten die na verwijdering met het restafval schade voor het milieu kunnen opleveren en omdat ze herbruikbaar zijn.

Criterium	Toelichting
Milieuschadelijkheid	Door de aanwezigheid van de zware metalen lood en zink zijn gebruikte oliefilters schadelijk voor het milieu. Als oliefilters met het restafval worden verbrand, komen deze zware metalen in de reststoffen van de afvalverbrandingsinstallatie terecht. Hierdoor zijn deze reststoffen minder geschikt om te worden hergebruikt, bijvoorbeeld als ophoogmateriaal in de wegenbouw.
Herbruikbaarheid	Gebruikte oliefilters kunnen worden herverwerkt, waarbij de olie en het blik worden teruggewonnen.
Veiligheidsrisico	Niet van toepassing
Eenduidigheid	Niet van toepassing

3. PRODUCTEN DIE NIET OP DE KCA-LIJST STAAN

Er staan veel producten niet op de KCA-lijst, waarvan sommige mensen verwachten dat ze er wel op zouden staan. In dit hoofdstuk komen de belangrijkste producten aan de orde.

Er zijn verschillende redenen waarom bepaalde producten niet (meer) op de KCA-lijst staan:

- Ze leveren tegenwoordig geen probleem meer op bij de gewone verwijdering, in afvalverbrandingsinstallaties of op de stortplaats.
- Ze zijn in principe milieuvriendelijk of gevaarlijk, maar komen in zulke kleine hoeveelheden vrij dat ze toch geen risico voor het milieu of de veiligheid opleveren.
- Ze lijken milieuvriendelijk of gevaarlijk, maar zijn het niet.
- Ze moeten wel apart worden ingezameld, maar niet via de KCA-inzameling. Dit geldt voor asbest en rookmelders.

Dit hoofdstuk behandelt de producten die niet (meer) op de KCA-lijst voorkomen, waarover de meeste vragen blijken te leven. Het gaat om de volgende producten, in alfabetische volgorde:

1. Aceton
2. Ammonia
3. Asbest
4. Brandblussers (halon)
5. Correctievloeistof zoals Typex
6. Frituurvet
7. Gasflessen
8. Inkt
9. Kit of lijm
10. Loodwikkels
11. Meubelolie
12. Nagellak
13. Nagellakremover
14. Ontvettingsmiddelen
15. Ovenreiniger
16. Plamuur
17. Rookmelders
18. Smeervet
19. Spuitbussen
20. Vlekkenwater
21. Vlooiendoeken.

1. *Waarom staat aceton niet op de KCA-lijst?*

Aceton is uitsluitend te koop in kleine verpakkingen (minder dan 200 ml). Door het kleine formaat zal de verpakking in het restafval zelden kapot gaan. In de afvalverbrandingsinstallatie brandt het vervolgens schoon op. U mag het dus gewoon bij het restafval doen.

2. *Waarom staat ammonia niet op de KCA-lijst?*

De aanwezigheid van ammonia in het restafval geeft slechts een verwaarloosbaar klein risico voor de vuilnisman. Het hoeft dus niet gescheiden te worden ingeleverd.

3. Waarom staat asbest niet op de KCA-lijst?

Asbest staat niet op de KCA-lijst, maar moet wel gescheiden worden ingeleverd. Hiervoor bestaat een aparte inzamelstructuur met bijbehorende eisen.

4. Waarom staan (halon)brandblussers niet op de KCA-lijst?

Halonblussers staan niet op de lijst omdat ze slechts sporadisch in huishoudens aanwezig zijn en omdat ze niet meer worden geproduceerd. Mocht u er toch een bezitten, dan moet u hem wel gescheiden inleveren.

5. Waarom staat correctievloeistof zoals Typex niet op de KCA-lijst?

Correctievloeistof is uitsluitend te koop in kleine verpakkingen. Door het kleine formaat zal de verpakking in het restafval zelden kapot gaan. In de afvalverbrandingsinstallatie brandt het vervolgens schoon op. Correctievloeistof mag u dus gewoon bij het restafval doen.

6. Waarom staat frituurvet niet op de KCA-lijst?

Frituurvet mag u bij het gft-afval doen. Vloeibare frituurvetten kunnen de gft-container echter vervuilen, deze mag u ook in de oorspronkelijke verpakking bij het restafval doen.

7. Waarom staan gasflessen niet op de KCA-lijst?

Gasflessen zijn normaliter na gebruik leeg. Ze zijn dan geen gevaarlijk afval meer. Grote flessen kunt u terugbrengen naar de winkel, ook als er nog wat gas in zit. Hiervoor ontvangt u statiegeld. Kleine gasflessen kunnen bij het restafval.

8. Waarom staat inkt niet op de KCA-lijst?

Er zijn inkten op waterbasis en op basis van oplosmiddelen (zoals toluen). Oplosmiddelen kunnen eventueel vrij komen, maar het gaat hierbij om zulke kleine hoeveelheden, dat ze geen milieuprobleem opleveren. Alle inkten voor consumenten kunnen zonder problemen worden verbrand in afvalverbrandingsinstallaties. U mag inkt dus gewoon bij het restafval doen.

9. Waarom staat kit of lijm niet op de KCA-lijst?

Kit en lijm kan zonder problemen worden verbrand in afvalverbrandingsinstallaties. U mag kit of lijm dus gewoon bij het restafval doen.

10. Waarom staan loodwikkels niet op de KCA-lijst?

Loodwikkels worden tegenwoordig niet meer toegepast voor het afsluiten van wijnflessen. De paar loodwikkels van oude flessen die in het restafval terecht komen, leveren bij afvalverbranding slechts een verwaarloosbare bijdrage aan de totale hoeveelheid lood die bij afvalverbranding vrijkomt. U mag loodwikkels dus gewoon met het restafval weggooien.

11. Waarom staat meubelolie niet op de KCA-lijst?

Meubelolie kan zonder problemen worden verbrand in afvalverbrandingsinstallaties. U mag het dus gewoon bij het restafval doen.

12. Waarom staat nagellak niet op de KCA-lijst?

Nagellak is uitsluitend te koop in kleine verpakkingen. Door het kleine formaat zal de verpakking in het restafval zelden kapot gaan. In de afvalverbrandingsinstallatie brandt het vervolgens schoon op. Nagellak mag u dus gewoon bij het restafval doen.

13. Waarom staat nagellakremover niet op de KCA-lijst?

Voor nagellakremover geldt hetzelfde als voor nagellak: het is uitsluitend te koop in kleine verpakkingen, die in het restafval zelden kapot zullen gaan. In de afvalverbrandingsinstallatie verbrandt nagellakremover vervolgens schoon op. Ook nagellakremover mag dus gewoon bij het restafval.

14. Waarom staan ontvettingsmiddelen niet op de KCA-lijst?

Ontvettingsmiddelen bevatten milieuschadelijke stoffen. De totale hoeveelheid ontvettingsmiddelen die particulieren afdanken is echter zo gering, dat verwijdering via het restafval geen schade voor het milieu oplevert. Ook het chloor uit de gechloreerde middelen in deze categorie levert - vanwege de geringe hoeveelheden - geen problemen op.

15. Waarom staat ovenreiniger niet op de KCA-lijst?

Ovenreiniger kan zonder problemen worden verbrand in afvalverbrandingsinstallaties. U mag het dus gewoon bij het restafval doen.

16. Waarom staat plamuur niet op de KCA-lijst?

Normaal zal de verpakking van plamuur in het restafval niet kapot gaan. In de afvalverbrandingsinstallatie verbrandt het vervolgens zonder problemen. U kunt oud plamuur dus gewoon bij het restafval doen.

17. Waarom staan rookmelders niet op de KCA-lijst?

Rookmelders vallen onder het wit- en bruingoed. U kunt ze bij de gemeente of de detailhandel inleveren.

18. Waarom staat smeervet niet op de KCA-lijst?

Smeervet levert bij verbranding in de afvalverbrandingsinstallatie geen problemen op. U kunt het dus gewoon bij het restafval doen.

19. Waarom staan sputbussen niet op de KCA-lijst?

Lege spuitbussen zijn geen KCA en kunt u gewoon bij het restafval doen. Als er nog productresten in de spuitbus zitten, hangt het van het product af of het KCA is of niet. Als dit product op de KCA-lijst staat, zoals bijvoorbeeld verf, moet u het gescheiden inleveren. Staat het product niet op de lijst, dan kan de spuitbus gewoon bij het restafval. Milieuvriendelijke drijfgassen zitten al jaren niet meer in spuitbussen.

20. Waarom staat vlekkenwater niet op de KCA-lijst?

Vlekkenwater kan zonder problemen worden verbrand in afvalverbrandingsinstallaties. U mag het dus gewoon bij het restafval doen.

21. Waarom staan vlooiendoeken niet op de KCA-lijst?

Vlooiendoeken leveren bij verbranding in de afvalverbrandingsinstallatie geen problemen op. U kunt ze dus gewoon bij het restafval doen.

4. VERGROTEN VAN HET PERCENTAGE GESCHEIDEN INGEZAMELD KCA

De afspraken gemaakt in het Programma Gescheiden Inzamelen van KCA hebben als doel dat 90% van het KCA gescheiden wordt ingezameld. Een tweesporenaanpak moet zorgen voor de realisatie van deze doelstelling. Op de eerste plaats moeten burgers op de hoogte zijn van het bestaan van de KCA-lijst en gemotiveerd worden hun KCA gescheiden in te leveren. Heldere en motiverende communicatie is het middel om dit te bereiken. Op de tweede plaats moet de gemeentelijke inzamelstructuur eenvoudiger ('laagdrempeliger') worden. Daartoe moet de inzameling nog beter aansluiten op de wensen en het gedrag van burgers. Dit hoofdstuk biedt hiervoor allerlei ideeën. Ook de gecombineerde inzameling van KCA met klein gevaarlijk afval (KGA) van bedrijven komt in dit hoofdstuk aan de orde.

4.1 Doelstelling: 90% gescheiden inzameling

Uitgangspunt bij het opstellen van de nieuwe regels voor de KCA-inzameling is het streven naar het zoveel mogelijk gescheiden verzamelen van KCA. De doelstelling is: minimaal 90% van al het KCA. Burgers moeten worden gestimuleerd om KCA te scheiden. Dit is te bereiken via enerzijds gerichte communicatie (wijs burgers op het bestaan van de KCA-lijst en maak ze het nut van gescheiden inzameling duidelijk) en anderzijds het laagdrempeliger maken van de inzamelmethoden (maak het burgers gemakkelijk). Zowel het ministerie van VROM als de gemeenten hebben taken op het gebied van de communicatie. Het laagdrempeliger maken van inzamelmethoden is een taak voor de gemeenten.

Vraag: Waarom is er niet gekozen voor een doelstelling van 100% gescheiden inzameling?

Antwoord: minimaal 90% gescheiden inzameling is een reëlere doelstelling dan 100%. Het streven is er wel op gericht om op termijn deze 100% te halen.

KCA-aanbod, inzamelrespons en inzameldoelstelling

De inzamelrespons voor KCA (het deel dat gescheiden wordt ingezameld) schommelde in de periode 1993-1998 tussen de 55 en 80%. Dit cijfer is te laag en moet omhoog naar minimaal 90%.

Uitgaande van de KCA-lijst betekent deze doelstelling van 90% dat per inwoner gemiddeld 1,9 kg per jaar gescheiden moet worden ingezameld. Afhankelijk van de situatie is de hoeveelheid die per inwoner wordt ingezameld per gemeente verschillend. Gemeenten kunnen inzicht krijgen in de mate waarin ze aan de doelstelling voldoen, door zelf de inzamelrespons te bepalen. Dit is mogelijk aan de hand van een sorteeraanlyse van het restafval. Dit levert de hoeveelheid KCA op die in het restafval zit. Combinatie met de hoeveelheid gescheiden ingezameld KCA levert het totale KCA-aanbod, waarmee u de inzamelrespons kunt bepalen.

Opmerking: De gescheiden ingezamelde hoeveelheid KCA kan 'vervuild' zijn met KGA van bedrijven. Als dit KGA niet apart wordt geregistreerd, zal het cijfer voor de gescheiden ingezamelde hoeveelheid van huishoudens hoger uitvallen dan het in werkelijkheid is.

4.2 Gerichte communicatie

Om de doelstelling van 90% gescheiden inzameling te kunnen halen, is communicatie van groot belang. Burgers moeten op de hoogte zijn van het bestaan van de KCA-lijst, het KCA-logo en de manieren waarop ze hun KCA in kunnen leveren. Door het doel en het nut van de gescheiden inzameling duidelijk te maken, worden burgers gemotiveerd om de producten van de KCA-lijst apart te houden en gescheiden in te leveren.

Indeling in categorieën

Tot 1 januari 2001 was de zogeheten Welles/Nietes-lijst de basis voor de gescheiden inzameling van KCA. De producten van deze lijst waren bij burgers echter nauwelijks bekend. Ze konden vaak alleen batterijen, verf en medicijnen noemen als producten die gescheiden moeten worden ingeleverd. Bovendien werkte de indeling in een Welles- en een Nietes-deel verwarrend. Het is beter om producten die niet gescheiden hoeven te worden ingeleverd ook niet te noemen.

De KCA-lijst is duidelijk, logische en consistent van opzet. Door een indeling in categorieën sluit de lijst (zie hoofdstuk 2 en pagina 3) aan bij de belevingswereld van burgers.

De rol van gemeenten

Voor gemeenten is een belangrijke rol weggelegd bij de communicatie richting burgers. Zij staan immers het dichtst bij de burger en benaderen deze met allerlei voorlichtingsmiddelen, zoals gemeentelijke bladen of gemeentelijke pagina's in lokale kranten, afvalkalenders, stickers op chemoboxen en dergelijke. Daarnaast geven medewerkers van chemokar en KCA-depot burgers vaak directe voorlichting.

De gemeentelijke communicatie richt zich niet alleen op burgers. Ook winkeliers, de gemeentelijke organisatie zelf (gemeentereiniging, inzameldiensten, dephouders) en de lokale en regionale pers zijn doelgroepen.

Voorlichtingsmateriaal VROM

Bij de communicatieactiviteiten kunnen gemeenten gebruik maken van voorlichtingsmateriaal van het ministerie van VROM. Naast de handreiking die u nu onder ogen heeft, heeft VROM een publieksfolder laten maken, met daarin de KCA-lijst en een korte uitleg. Er is gekozen voor een bescheiden oplage, die kan worden gebruikt op de gemeentelijke informatiepunten zoals het gemeentehuis en de bibliotheek. Het is verder aan de gemeenten om via hun eigen kanalen, voorzien van aanvullende gemeentelijke informatie, hun burgers op de hoogte te brengen.

VROM verzorgt begin 2001 een landelijke mediacampagne voor burgers en maakt in samenwerking met AOO via brancheorganisaties de detailhandel en inzamelaars bekend met de nieuwe regels voor KCA-inzameling. In verschillende doelgroepbladen zullen advertenties worden geplaatst. Begin 2001 vindt de hobbyfotograaf de KCA-boodschap terug in het blad Fotografie en in Autovisie worden de auto- en brommersleutelaars op de gescheiden inzameling van onder meer motorolie gewezen. Ook komt een KCA-advertentie in de bladen van Praxis en Gamma, in de omroepbladen en in de Libelle en de Margriet. De informatie over KCA via Internet richt zich speciaal op vrouwen. Uit onderzoek is gebleken dat zij de belangrijkste doelgroep van de campagne zijn. Via sites als women's planet, vrouwonline, worldonline women en receptenweb worden zij verwezen naar alle beschikbare informatie op de sites van VROM en AOO. Ditzelfde gebeurt voor doe-het-zelvers op de site creatiefnet.nl.

Teksten van de folder, de vraag/antwoordcombinaties uit de handreiking KCA die voor u ligt en voorbeeldartikelen om te plaatsen in de lokale media zijn op de VROM-site beschikbaar. Dat geldt ook voor de Engelse, Turkse en Arabische versie van de foldertekst. Verder komen het KCA-logo en de KCA-scheidingstekens digitaal beschikbaar op de internetsite van het Afval

Overleg Orgaan (www.aoo.nl). Vanaf deze site kan ook de gehele handreiking gratis worden gedownload.

De boodschap

De centrale boodschap die gemeenten moeten communiceren naar hun burgers is dat ze al het KCA gescheiden moeten inleveren. De KCA-lijst, het KCA-logo en het motiveren van burgers staan centraal bij de communicatie. Om burgers te motiveren hun KCA gescheiden aan te leveren, moeten gemeenten kunnen uitleggen waarom producten gescheiden moeten worden ingeleverd. (Nota Bene: maak ook duidelijk dat het 'opmaken' van producten altijd beter is dan het weggoien ervan, ook als dat via de gescheiden inzameling gebeurt!). Er zijn hiervoor drie redenen:

1. Een positieve bijdrage aan het milieu
2. Verhoging van de veiligheid van de inzamelaars
3. Verhoging van het hergebruik van producten

Vraag: Hoe levert de gescheiden inzameling van KCA een positieve bijdrage aan het milieu?

Antwoord: Als producten gescheiden kunnen worden ingeleverd, bestaat er minder risico op emissies naar lucht, bodem en water. Zouden deze producten bij het restafval zitten en is de verpakking niet goed afgesloten of gaat deze kapot, dan kunnen schadelijke componenten verdampen en in de lucht terecht komen. Als producten door het riool worden gespoeld, kan het oppervlaktewater worden verontreinigd. Ook kan de verwijdering van sommige KCA-producten in een verbrandingsinstallatie nadelige gevolgen hebben voor het milieu. Sommige producten moeten in een speciale installatie worden verwerkt.

Vraag: Hoe verhoogt de gescheiden inzameling van KCA de veiligheid van de vuilnisman?

Antwoord: Als KCA-producten niet in het restafval zitten, kan de vuilnisman er ook niet mee in aanraking komen. Medewerkers van de chemokar of het KCA-depot weten dat het ingeleverde afval KCA is, zodat ze er veilig mee om gaan.

Vraag: Hoe verhoogt de gescheiden inzameling van KCA het hergebruik van producten?

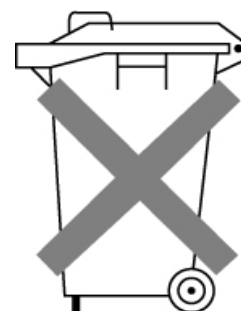
Antwoord: Een aantal producten, zoals TL-buizen en spaarlampen, kun je alleen hergebruiken als ze gescheiden worden ingezameld. Bij afvoer met het restafval komen ze terecht op de stortplaats of in een afvalverbrandingsinstallatie en kunnen ze niet meer worden hergebruikt.

Burgers moet duidelijk worden gemaakt, dat ze producten die niet (meer) op de lijst staan, zonder milieu- of veiligheidsrisico bij het restafval kunnen doen. Maak ook voor deze producten duidelijk dat het 'opmaken' de voorkeur heeft. Geef verder aan dat lozing op het riool (met name voor de producten die van de lijst zijn afgevoerd) niet de bedoeling is. Vloeibare producten kunnen het beste in de oorspronkelijke verpakking en goed afgesloten bij het restafval worden gedaan.

Het KCA-logo

Producten die op de KCA-lijst staan zijn voorzien van een KCA-logo. Burgers moeten weten dat ze een product met een KCA-logo gescheiden moeten inleveren en dat ze producten die geen logo dragen bij het restafval kunnen doen. Deze 'regel' is voor iedereen te begrijpen, ook zonder kennis van de achtergronden van de gescheiden inzameling. Deze algemene regel kent echter wel de volgende uitzonderingen:

- Injectienaalden, medicijnen en benzine zijn niet voorzien van een KCA-logo, maar staan wel op de KCA-lijst. Ze moeten dus wel gescheiden worden ingeleverd.

- Er bestaan producten die zijn voorzien van een KCA-logo, maar die niet (meer) op de KCA-lijst staan. Deze producten hoeven niet gescheiden te worden ingeleverd. Om burgers niet te demotiveren, is het aan te bevelen deze producten wel in te nemen als burgers ze inleveren bij de chemokar of het KCA-depot en ze vervolgens te wijzen op de gewijzigde situatie.

Vraag: Ik heb een product met het KCA-logo, dat ik niet kan terugvinden op de KCA-lijst. Wat moet ik hiermee doen?

Antwoord: Inleveren als KCA.

Vraag: Hoe weet ik of een product KCA is?

Antwoord: Als het product op de KCA-lijst staat of als er een KCA-logo opstaat, moet het worden ingeleverd als KCA.

Vraag: Ik heb een product dat op de KCA-lijst staat, maar op het etiket staat ook het symbool Grüne Punkt. Dat is toch een milieuembleem? Moet ik het dan toch gescheiden inleveren?

Antwoord: Ja. Grüne Punkt heeft te maken met de verpakking en niet met de inhoud. Het zegt dus ook niet of de inhoud KCA is of niet.

Communicatietips voor gemeenten**Boodschap**

- Gebruik de KCA-lijst als aangrijpingspunt om de KCA-inzameling opnieuw onder de aandacht van burgers te brengen.
- Leg in de voorlichting nadruk op de redenen voor de gescheiden inzameling: de bijdrage die de burger kan leveren aan het milieu, het voorkomen van risico's bij de inzameling en toename van hergebruik.
- Maak duidelijk dat het 'opmaken' van producten altijd beter is dan het weggooien van producten, ook als producten gescheiden worden ingeleverd.
- Koppel de resultaten van de gescheiden inzameling terug naar de burger, zodat deze weet wat het resultaat is van zijn inspanning. Maak duidelijk wat er met de gescheiden ingezamelde producten gebeurt.

Doelgroepen

- Maak onderscheid in communicatie voor verschillende doelgroepen en pas de boodschap daaraan aan.
- Communiceer binnen de gemeentelijke organisatie in ieder geval met de gemeentelijke voorlichters, beleidsmedewerkers en medewerkers op het KCA-depot en de chemokar.
- Richt externe communicatie in eerste plaats op burgers.
- Communiceer met de detailhandel, zeker als hiermee wordt samengewerkt bij de inzameling van KCA en/of de verspreiding van voorlichtingsmateriaal.

Middelen

- Verspreid informatie over de KCA-lijst en de inzameling zo breed mogelijk.
- Denk naast de afvalkalender ook aan voorlichting via bijvoorbeeld de gemeentegids, een artikel over het hergebruik van producten, een interview met een medewerker van de chemokar en een flyer enkele dagen voorafgaand aan de inzameling.

Timing

- Maak de burger enkele dagen voorafgaand aan de inzameling hierop attent. Doe dit door huis-aan-huis informatie te verspreiden over de KCA-lijst en het doel en de wijze van inzameling.
- Stem communicatie en inzameling af op het tijdstip van vrijkomen van KCA. Zo kan er bij een verhuizing relatief veel KCA vrijkomen, speel hierop in met informatie in verhuispakketten. Ook in nieuwbouw- en renovatiewijken kan relatief veel KCA vrijkomen, zorg in dat geval voor extra communicatie en inzameling.

4.3 Laagdrempelig maken van de inzameling

Als gemeenten het burgers makkelijk maken hun KCA gescheiden in te leveren, zal de inzamelrespons stijgen. Met andere woorden: om de doelstelling van 90% gescheiden inzameling te kunnen halen moet de KCA-inzameling laagdrempelig zijn.

KCA wordt veelal ingezameld via het KCA-depot en de chemokar. Een derde methode is inlevering bij de detailhandel. De meeste gemeenten gebruiken een combinatie van deze drie methoden, waarbij inzameling via de detailhandel voornamelijk voor batterijen gebeurt. Een methode kan ook op verschillende manieren worden ingezet. Zo kan de chemokar zowel voor halen (huis-aan-huis inzameling) als voor brengen (bijvoorbeeld op koopavonden nabij

winkelcentra) worden gebruikt. Gemeenten zoeken zelf naar een optimale combinatie van inzamelmethoden voor KCA.

Het is niet duidelijk welke van de drie basismethoden het meest efficiënt is. Verschillende methoden kunnen leiden tot dezelfde inzamelrespons en dezelfde inzamelmethode kan leiden tot zowel een lage als een hoge inzamelrespons. Hoewel er dus geen duidelijke voorkeur aan te geven is voor een methode, kan de inzameling van KCA wel worden geoptimaliseerd.

Deze paragraaf geeft aan hoe gemeenten hun inzamelstructuur laagdrempeliger kunnen maken. Drie manieren hiervoor komen hier aan de orde:

1. Optimalisering van de gemeentelijke inzamelmethoden (chemokar en KCA-depot)
2. Intensivering van de inzameling via de detailhandel
3. Combinatie met de inzameling van klein wit- en bruingoed (WEB)

Ook wordt nog ingegaan in op de gecombineerde inzameling van huishoudelijk KCA en KGA afkomstig van bedrijven. Door deze gecombineerde inzameling kan de KCA-infrastructuur efficiënter worden gebruikt, wat leidt tot kostenbesparing.

Tot slot nog de volgende opmerking: de gemeente is primair verantwoordelijk voor de inzameling van KCA. Als de gemeente (delen van) de inzameling uitbesteedt aan een particuliere inzamelaar, zal deze moeten voldoen aan de voorwaarden zoals de gemeente die vaststelt.

1. Optimalisering van de gemeentelijke inzamelmethoden (chemokar en KCA-depot)

De meeste gemeenten maken gebruik van de chemokar of het KCA-depot voor de gescheiden inzameling van KCA. Een combinatie van beide methoden komt vaak voor. Het kader 'tips voor optimalisatie van de inzameling via chemokar of KCA-depot' geeft aan hoe de inzameling via deze twee methoden kan worden geoptimaliseerd.

Tips voor optimalisatie van de inzameling via chemokar of KCA-depot

Algemeen

- Laat de burger het KCA gratis aanbieden.
- Stem het inzamelsysteem af op de omstandigheden van de doelgroep. In wijken waar weinig mensen over een auto beschikken is inzameling via een depot ver van de woonwijk niet aan te raden, en in andere wijken kan inzameling via een depot heel succesvol zijn.
- Deel een KCA-box uit als stimulans voor de gescheiden inzameling.

Het KCA-depot

- Plaats het KCA-depot bij een brengstation voor grof huishoudelijk afval, zodat het KCA gelijktijdig kan worden meegenomen.
- Stem openingstijden zo veel mogelijk af op de wensen van burgers (koopavonden, zaterdagen).
- Gebruik een retourette ook als KCA-depot (vooral geschikt voor producten als batterijen en medicijnen, het is namelijk een onbemande voorziening en daardoor niet geschikt voor alle KCA-producten).

De chemokar

- Gebruik de chemokar als een breng- én haalvoorziening.
- Zet de chemokar in op het gemeentelijk depot om de afgifte van KCA mogelijk te maken.
- Sluit aan bij de wensen van burgers. In wijken met veel tweeverdieners is inzameling onder werktijden minder effectief.
- Maak gebruik van het alternatief inzameling op afroep.
- Communiceer gericht voorafgaande aan de huis-aan-huis en halteplaats inzamelacties.
- Gebruik de chemokar op een duidelijk herkenbare standplaats (met duidelijke openingstijden) als brengstation. Bijvoorbeeld in de buurt van winkelcentra, markten en/of doe-het-zelfketens.

2. Intensivering van de inzameling via de detailhandel

Inzameling van KCA via de detailhandel is een laagdrempelig kanaal: burgers kunnen hun KCA tijdens het winkelen inleveren en hoeven niet naar een speciale voorziening zoals het KCA-depot. Hierdoor kost het ze relatief weinig tijd en moeite.

Voor een succesvol verloop van inzameling van KCA via de detailhandel, moeten gemeente en winkeliers goede afspraken maken. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de inzameling van KCA van huishoudens. In die context is de detailhandel een vooruitgeschoven post van het gemeentelijk KCA-depot. Om de inzameling via de detailhandel succesvol te laten verlopen, zal de gemeente moeten zorgen voor de inzamelmiddelen en de afvoer en verwijdering van het afval. Het moet niet zo zijn, dat winkeliers of apothekers moeten betalen als ze het ingeleverde KCA naar het KCA-depot brengen. Dit werkt averechts. Gemeenten moeten juist stimuleren dat ze aan de inzameling meedoen.

Tips voor optimalisatie van de inzameling via de detailhandel

- Werk samen met de lokale detailhandel voor de inzameling van bijvoorbeeld batterijen, accu's, medicijnen, injectienaalden, spaarlampen, TL-buizen, verf en oplosmiddelen.
- Maak duidelijke afspraken met de detailhandel en apothekers en zorg voor de inzamelmiddelen, de afvoer en verwijdering.
- Beloon de detailhandel door middel van bijvoorbeeld goede serviceverlening, juiste informatie of gratis reclame.
- Laat het gemeentelijk KCA-depot altijd als achtervang voor burgers fungeren en ook als innamepunt voor de detailhandel.

Aandachtspunten voor de inzameling van KCA via de detailhandel

- Hou er rekening mee dat via deze vaak onbemande inzamelpunten gevaarlijk afval van bedrijven kan worden ingezameld. Dit vertekent het beeld van de hoeveelheid ingezameld KCA. Een adequate handhaving van milieuvergunningen bij bedrijven verkleint de kans op het aanbieden van bedrijfsafval bij de detailhandel.
- Pas regelgeving aan: gemeenten kunnen detaillisten op hun verzoek aanwijzen als inzamelpunt. Dit moet in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) (zie art. 4.2.2.1 lid 2) of in de gemeentelijke afvalstoffenverordening (art.8) worden geregeld.
- Op dit moment wordt gezien of het inzamelen van KCA via de detailhandel past binnen de AMvB detailhandel en ambachtbedrijven of dat een winkel alsnog onder een milieuvergunning (Wm) valt, waarbij de gemeente bevoegd gezag is.

Voor een aantal producten van de KCA-lijst is nagegaan hoe inzameling via de detailhandel vorm kan krijgen. Hieronder is per product aangeven wat de stand van zaken en mogelijkheden voor inzameling via de detailhandel zijn. Deze vorm van inzameling kan worden ondersteund door producentenverantwoordelijkheid².

Loodaccu's

Voor loodaccu's is inzameling via garages een effectief kanaal. Dit gebeurt al en verloopt naar wens. De meeste accu's komen vrij bij onderhoudswerkzaamheden in de garage. Ook burgers leveren hun afgedankte accu's in bij garages. De garages voeren de accu's af via particuliere accu-inzamelaars, waarna recycling van de accu volgt. Omdat de accu's geld waard zijn, hoeven de garages niet voor deze inzameling te betalen.

Batterijen

De inzameling van batterijen verloopt al voor een substantieel deel via de detailhandel: 33% wordt via de detailhandel ingezameld, 30% via de chemokar en 10% via het KCA-depot.

Voor batterijen is de producentverantwoordelijkheid geregeld. Producenten en importeurs hebben zich verenigd in de Stichting Batterijen (Stibat). Stibat regelt – zowel financieel als organisatorisch – het transport, de opslag en de verwerking van de gescheiden ingezamelde batterijen vanaf het gemeentedeponie. Om dit te financieren is in de prijs van batterijen een verwijderingsbijdrage verwerkt. Stibat organiseert en stimuleert de inzameling via supermarktketens, een aantal witgoedketens en scholen. Ook geeft ze gemeenten ondersteuning bij de intensivering van de batterij-inzameling.

De inzameling bij de huishoudens tot aan het gemeentelijk depot is de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Ze kunnen daarbij gebruik maken van inzamelpunten van detaillisten. Winkeliers moeten de bij hen ingeleverde batterijen gratis kwijt kunnen bij de gemeente.

Medicijnen en injectienaalden

Voor medicijnen en injectienaalden is inlevering bij de apotheek een goed alternatief. Hier moet dan echter wel duidelijke afspraken over zijn. Op dit moment is er op landelijk niveau niets geregeld. Sommige provincies (onder andere Utrecht, Noord-Holland en Friesland) hebben wel afspraken gemaakt met de apothekers. Gemeenten zouden de apotheken kunnen gebruiken als een vooruitgeschoven post van het KCA-depot.

Gasontladingslampen (TL-buizen en spaarlampen)

Gasontladingslampen kunnen worden ingeleverd bij de detailhandel, mits er direct een nieuwe lamp wordt gekocht. De brancheorganisatie Uneto heeft aangegeven dat in 60% van de gemeenten winkeliers de ingeleverde lampen kosteloos bij het gemeentelijk KCA-depot kunnen inleveren.

Verf

Voor verf zijn er nog weinig initiatieven genomen voor de inzameling via de detaillist. Inlevering bij doe-het-zelfzaken lijkt echter goede mogelijkheden te bieden.

3. Combinatie met de inzameling van klein wit- en bruingoed (WEB)

Voor burgers werkt het stimulerend als ze hun afval op één plaats kwijt kunnen. Als ze de verschillende soorten afval naar verschillende plaatsen moeten brengen zal de inzamelrespons dalen. De verplichte inzameling van klein WEB - waartoe gemeenten vanaf 1 januari 2000 verplicht zijn - biedt de mogelijkheid tot gecombineerde inzameling van WEB en KCA.

² Producentenverantwoordelijkheid kan de inzameling via de detailhandel ondersteunen. Dit instrument legt de verantwoordelijkheid voor zowel de inzameling als de verwerking van producten bij de producent. Het ministerie van VROM gaat op dit moment na in hoeverre dit instrument effectief is.

Onder klein WEB worden apparaten verstaan als verwarmingsapparatuur, geluidsapparatuur, elektrische oplaadapparatuur, elektrische keukenapparatuur en huishoudelijke apparaten. Gemeenten hebben voor klein WEB zowel een haal- als een brengvoorziening moeten treffen. Het KCA-depot en de chemokar kunnen beide worden ingezet bij de gecombineerde inzameling van KCA en klein WEB. Zo worden deze voorzieningen efficiënter gebruikt terwijl het nauwelijks leidt tot verhoging van de kosten.

Mochten gemeenten overgaan tot het gecombineerd inzamelen van KCA en klein WEB met bijvoorbeeld de chemokar, dan zal dit uiteraard moeten worden gecommuniceerd. Het moet burgers duidelijk zijn dat ze beide soorten afval kunnen aanbieden.

Gecombineerde inzameling van KCA en klein gevaarlijk afval (KGA)

Gescheiden inzameling van KCA is duur. Door de KCA-inzamelstructuur ook voor de inzameling van andere afvalstromen te gebruiken, kan een gemeente kosten besparen. Als bijvoorbeeld de chemokar ook het klein gevaarlijk afval (KGA van (kleine) bedrijven ophaalt (en deze bedrijven betalen daarvoor), betekent dit dat de kosten per ingezamelde kilogram huishoudelijk KCA zullen dalen.

In de praktijk leveren (kleine) bedrijven al KGA in bij de chemokar. Circa 4% van het KGA-aanbod wordt zo afgevoerd. Een nieuwe Chemokarregeling die meer bedrijven de mogelijkheid geeft hun KGA mee te geven met de chemokar speelt hierop in (zie bijlage 1). Het IPA (tel. (030) 234 88 88) kan u vertellen of deze nieuwe regeling al van kracht is.

Gecombineerde inzameling van KCA en KGA verhoogt niet alleen de efficiëntie van de inzamelstructuur, het verhoogt ook de inzamelrespons van KGA. Deze is nu nog te laag. Als bedrijven gebruik kunnen maken van de KCA-infrastructuur zal het voor hen eenvoudiger zijn zich van het KGA te ontdoen, waardoor de inzamelrespons zal stijgen.

Het sectorplan KCA/KGA dat als onderdeel van het Landelijk afvalbeheersplan wordt opgesteld, werkt de gecombineerde inzameling van KCA en KGA verder uit.

Aandachtspunten bij de gecombineerde inzameling van KCA en KGA

- Als een bedrijf KGA inlevert bij de chemokar of het KCA-depot, moet dit als KGA worden geregistreerd en kan dan ook worden gefactureerd. Als dat niet gebeurt, wordt het beschouwd als KCA en draait de gemeente (en dus de burger) op voor de kosten van verwerking. Gemeenten hebben geen inzamelplicht voor KGA, de bedrijven zijn verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking en moeten daar dus ook voor betalen.
- Bij de opslag van KGA op het KCA-depot moet de milieuvergunning worden aangepast. De maximaal toegestane hoeveelheid afval (KCA+ KGA) moet in dat geval hoger worden.
- Voor een KGA-depot gelden strengere eisen dan voor een KCA-depot. Zo vereist een KGA-depot meer en hoger opgeleid personeel, wat extra kosten met zich meebrengt.

INDEX

- Accu's, 18
 - Inzameling via detailhandel, 32
- Accuzuur, 18
- Aceton, 21
- Afgewerkte (motor)olie**, 19
- Ammonia, 21
- Asbest, 22
- Asbest-verwijderingsbesluit, 41
- Batterijen, 10
 - Inzameling via detailhandel, 32
- Beits, 14
- Beleid, 39
- Benzine, 19
- Besluit Aanwijzing Gevaarlijke Afvalstoffen (BAGA), 39
- Besluit verwijdering batterijen, 40
- Bestrijdingsmiddelen, 12
- Brandblussers, 22
- Chemokar, 30
- Chemokarregeling, 40
- Communicatie
 - Communicatietips, 29
 - Voorlichtingsmateriaal, 26
- Correctievloeistof, 22
- Energiezuinige lampen, 11
- Etsvloeistoffen, 17
- Fotofixeer, 17
- Foto-ontwikkelaar, 17
- Frituurvet, 22
- Gasflessen, 22
- Gasontladingslampen, 11
 - Inzameling via detailhandel, 32
- GIKCA (Programma Gescheiden Inzamelen van Klein Chemisch Afval), 39
- Gootsteenontstopper, 11
- Houtverduurzamingsmiddelen, 14
- Huiskamerthermostaat, 17
- Injectienaalden, 14
 - Inzameling via detailhandel, 32
- Inkt, 22
- Insecticiden, 12
- Inzameldoelstelling, 25
- Inzamelrespons, 25
- KCA
 - Herbruikbaarheid, 44
 - Milieuschadelijkheid, 43
 - Veiligheidsrisico, 44
- KCA-aanbod, 25
- KCA-depot, 30
- KCA-inzameling, 25
 - Chemokar en KCA-depot, 30
 - Combinatie met KGA, 33
 - Combinatie met WEB, 32
 - Via de detailhandel, 31
- KCA-lijst, 9
- KCA-logo**, 27; 40
- Kit, 22
- Klein gevaarlijk afval (KGA), 33
- Kwastontharder*, 15
- Kwastreiniger*, 15
- Kwikbarometers, 13
- Kwikbesluit, 40
- Kwikschakelaars, 17
- Kwikthermometers, 13
- Lak, 14
- Lampenolie, 12
- Lijm, 22
- Loodwikkels, 22
- Medicijnen, 13
 - Inzameling via detailhandel, 32
- Meubelolie, 22
- Motorolie**, 19
- Nagellak, 22
- Nagellakremover, 23
- Oliefilters, 20
- Ontvettingsmiddelen, 23
- Ovenreiniger, 23
- Petroleum, 12
- Plamuur, 23
- Programma Gescheiden Inzamelen van Klein Chemisch Afval (GIKCA), 39
- Regelgeving, 39
- Remolie**, 19
- Rookmelders, 23
- Salpeterzuur, 17
- Smeervet, 23
- Spaarlampen, 11
 - Inzameling via detailhandel, 32
- Spuitbussen, 23
- Stibat (Stichting Batterijen), 40
- Stichting Batterijen (Stibat), 40
- Terpentine*, 15
- Thinner*, 15
- TL-buizen, 11
 - Inzameling via detailhandel, 32

Verf, 14

 Inzameling via detailhandel, 32

Verfabijtmiddel, 15

Verfverdunner, 15

Vlekkenwater, 23

Vlooienslangen, 23

Wasbenzine, 15

Zoutzuur, 18

Zwavelzuur, 17

BIJLAGEN

1. BELEID EN REGELGEVING KCA-INZAMELING

Gemeenten zijn verplicht het KCA gescheiden in te zamelen. Omdat het inzamelingspercentage steeds te laag was (rond de 60%), maakten Rijk, provincies en gemeenten afspraken over extra inspanningen. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Programma Gescheiden Inzamelen van Klein Chemisch Afval (GIKCA). In deze bijlage komen regelgeving en afspraken nader aan de orde. Naast de Provinciale Milieuverordeningen en het Programma GIKCA, passeren ook het Besluit KCA-logo, de Chemokarregeling, het Besluit verwijdering batterijen, het Kwikbesluit en het Asbestverwijderingsbesluit de revue.

Verplichting gescheiden inzamelen

Gemeenten hebben een verplichting tot het gescheiden inzamelen van KCA. Dit is geregeld in de provinciale milieuverordening (PMV). Hierin staat dat de gemeentelijke afvalstoffenverordening regels moet stellen voor de gescheiden inzameling van bestanddelen uit het huishoudelijk afval. Eén van deze bestanddelen is het KCA. Gemeenten mogen zelf bepalen op welke wijze de inzameling gebeurt.

De inzamelplicht geldt nadrukkelijk alleen voor KCA van huishoudens en niet voor Klein Gevaarlijk Afval (KGA) van bedrijven. Bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor de afvoer en verwerking van hun KGA. Gevaarlijke afvalstoffen afkomstig van bedrijven vallen onder het Besluit Aanwijzing Gevaarlijke Afvalstoffen (BAGA).

De huidige regelgevende bevoegdheid van de provincie via de PMV vervalt als een wetsvoorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer (Wm) wordt aangenomen. De Tweede Kamer heeft eind 2000 met dit voorstel ingestemd. Na vaststelling door de Eerste Kamer medio 2001 treedt de Wm in werking. Eén van de wijzigingen betreft de mogelijkheid om gemeenten bij AMvB (Algemene Maatregel van Bestuur) te verplichten in hun afvalstoffenverordening regels op te nemen tot gescheiden inzameling van KCA. Als deze AMvB in werking treedt, vervallen de bepalingen over KCA uit de PMV.

Programma Gescheiden Inzamelen van Klein Chemisch Afval (GIKCA)

Op 21 september 2000 stelden Rijk, provincies en gemeenten - verenigd in het Afval Overleg Orgaan (AOO) - het Programma Gescheiden Inzamelen van Klein Chemisch Afval (GIKCA) vast. De hoofddoelstelling van het programma is de respons voor de gescheiden inzameling van KCA te verhogen tot 90%. Er is een KCA-lijst opgesteld die de producten bevat die particulieren apart moeten aanleveren (zie hoofdstuk 2). De KCA-lijst vervangt de oude Welles-lijst.

Om de inzamelrespons van KCA te verhogen, beschrijft het programma twee soorten activiteiten:

1. heldere en motiverende communicatie naar en met de burger
2. een betere aansluiting van de inzamelstructuur op wensen en gedrag van burgers (het eenvoudiger ('laagdrempeliger') maken van de inzamelstructuur)

Het Programma GIKCA bevat negen actiepunten voor de implementatie en realisatie van het nieuwe beleid. De actiepunten hebben niet alleen betrekking op voornoemde twee punten, maar ook op de monitoring van de KCA-inzameling en het - zo nodig - periodiek actualiseren van de KCA-lijst door het AOO.

Besluit KCA-logo

KCA wordt herkend aan het KCA-logo. Het logo maakt burgers duidelijk dat het product gescheiden moet worden ingeleverd. Het Besluit KCA-logo verplicht fabrikanten en importeurs van KCA-producten om op deze producten het KCA-logo aan te brengen, met uitzondering van injectienaalden, medicijnen en benzine. Het besluit KCA-logo wordt aan de KCA-lijst aangepast en zal naar verwachting per 1 januari 2001 in werking treden.

De introductie van de KCA-lijst kan niet voorkomen dat nog korte tijd producten met KCA-logo worden verkocht die niet meer gescheiden hoeven worden ingezameld. Ook zullen mensen producten in huis hebben die niet meer op de KCA-lijst staan, maar waarop wel het KCA-logo staat. Het advies aan gemeenten luidt om deze producten wel gewoon in te nemen (als een beloning voor goed gedrag), maar burgers erop te wijzen dat ze het product de volgende keer bij het restafval mogen doen. Het kan geen kwaad burgers er dan tegelijkertijd op te wijzen dat het product vroeger wel degelijk KCA was. Hiermee wordt voorkomen dat burgers het gevoel krijgen jarenlang producten voor niets gescheiden te hebben ingeleverd.

Chemokarregering

Veel gemeenten halen het KCA op met de chemokar. De Chemokarregering ('Regeling vervoer huishoudelijk gevaarlijk afval') geeft regels voor het vervoer van afvalstoffen die in kleine hoeveelheden gescheiden worden ingeleverd bij de chemokar.

Er is een nieuwe Chemokarregering voorgesteld die, indien de gemeente hiervoor toestemming geeft, meer bedrijven de mogelijkheid geeft hun KGA aan te bieden bij de chemokar³. In de nieuwe regeling mogen bedrijven waar jaarlijks slechts een kleine hoeveelheid KGA vrijkomt, dit afval aanbieden bij de chemokar. De chemokar is ook onder de nieuwe regeling niet bedoeld voor grote hoeveelheden afval. Om de hoeveelheid te beperken, is in de nieuwe regeling opgenomen dat bedrijven voor de afgifte een KGA-box van zestig liter kunnen aanschaffen. Bedrijven mogen elke inzamelronde niet meer dan de inhoud van één KGA-box aanbieden.

Het was bij het ter perse gaan van deze handreiking nog niet bekend wanneer de nieuwe chemokarregering ('Regeling vervoer huishoudelijk gevaarlijk afval 2000') ingaat. Voor meer informatie kunt u bellen met het IPA, tel. (030) 234 88 88.

Besluit verwijdering batterijen

Met het Besluit verwijdering batterijen zijn producenten en importeurs van batterijen vanaf 10 maart 1995 verantwoordelijk voor de verwijdering van de door hen op de markt gebrachte batterijen. Producenten en importeurs hebben zich verenigd in de Stichting Batterijen (Stibat). Stibat regelt - zowel financieel als organisatorisch - het transport, de opslag en de verwerking van de gescheiden ingezamelde batterijen vanaf het gemeentedeponie. De inzameling bij de huishoudens tot aan het gemeentelijke deponie is de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Ze kunnen daarbij gebruik maken van inzamelpunten bij detaillisten.

In het Stibat-plan 1998-2000 is aangegeven dat in 2003 90% van de batterijen gescheiden moet worden ingezameld.

Kwikbesluit

Het Kwikbesluit (Besluit kwikhoudende producten Wet milieugevaarlijke stoffen 1998) stelt beperkingen aan de productie, import, handel en toepassing van kwikhoudende producten. Het besluit treedt gefaseerd in werking in de periode 2000-2006. Er worden nog steeds kwikhoudende producten verkocht en gebruikt. Ook na 2006 zullen nog steeds kwikhoudende producten als afval (KCA) vrijkomen.

³ In de oude Chemokarregering uit 1994 was het aanbieden van KGA al toegestaan, echter in beperkte mate. In de nieuwe regeling krijgen meer bedrijven de mogelijkheid hun KGA aan te bieden.

Asbest-verwijderingsbesluit

Asbest staat niet op de KCA-lijst, maar moet vanwege het risico voor de volksgezondheid wel gescheiden worden ingezameld. Het kan vaak op het gemeentelijke afvaldepot worden ingeleverd. In het Asbest-verwijderingsbesluit zijn de regels over de verwijdering van asbest opgenomen. Particulieren moeten bij het verwijderen van asbestbevattende materialen voldoen aan allerlei voorschriften. Asbestbevattend afval moet in afgesloten, niet-luchtdoorlatend verpakkingsmateriaal worden verpakt en worden opgeslagen in speciale containers.

2. TOTSTANDKOMING VAN DE KCA-LIJST

Als onderdeel van het Programma Gescheiden Inzamelen van KCA is een lijst opgesteld van producten die voortaan als KCA moeten worden ingezameld. Deze KCA-lijst is afgeleid van de Welles-lijst, die dateert van 1992. De producten op de Welles-lijst zijn stuk voor stuk beoordeeld op de noodzaak van voortzetting van de gescheiden inzameling. Dit hoofdstuk beschrijft de afwegingen die hierbij zijn gemaakt.

Voor de 43 producten op de Welles-lijst is nagegaan of gescheiden inzameling nog steeds noodzakelijk is of dat ze met het restafval kunnen worden verwijderd⁴. Dit is gebeurd aan de hand van de volgende vier criteria.

- Milieuschadelijkheid
- Herbruikbaarheid
- Veiligheidsrisico
- Eenduidigheid

Hieronder volgt per criterium een nadere toelichting.

Milieuschadelijkheid

De Welles/Nietes-lijst is in 1992 in opdracht van het ministerie van VROM opgesteld door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Leidraad hierbij was de milieuschadelijkheid van de producten. In 1992 werd veel huishoudelijk afval nog gestort op stortplaatsen die niet voldeden aan de moderne IBC-criteria (Isoleren, Beheersen, Controleren). Er moest worden voorkomen dat producten met het restafval op zo'n stortplaats terecht zouden komen en zo het milieu zouden verontreinigen.

Tegenwoordig wordt het merendeel van het huishoudelijk restafval verbrand, slechts een klein deel wordt nog gestort. Doordat de verbrandingsinstallaties zijn uitgerust met een geavanceerde rookgasreiniging en alle stortplaatsen die operationeel zijn inmiddels aan de IBC-criteria voldoen, levert de aanwezigheid in het restafval van sommige producten van de Welles-lijst geen schade op voor het milieu. Om deze reden zijn deze producten niet terug te vinden op de KCA-lijst. Deze producten kunnen nu zonder schade voor het milieu worden verbrand of gestort. Producten die bij verbranding of storting nog steeds wel een mogelijk risico voor het milieu vormen, moeten nog steeds gescheiden worden ingezameld en verwijderd, en staan dus nog steeds op de lijst.

Naast de risico's bij verbranden en storten, is ook gekeken naar mogelijke emissies naar lucht, bodem en water. Als producten met het restafval worden afgevoerd, zullen deze emissies groter zijn dan wanneer ze gescheiden worden ingeleverd. Zo kunnen bij open, niet goed afgesloten of kapotte verpakkingen emissies optreden naar de lucht of naar de bodem. Een andere risico voor het milieu bij de afwezigheid van gescheiden inzameling is het feit dat er dan meer vloeibaar KCA op het riool zal worden geloosd. Dit kan nadelige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. Producten die, bij de afwezigheid van de mogelijkheid tot gescheiden inleveren, leiden tot onaanvaardbaar hoge emissies naar lucht, bodem of water, moeten gescheiden worden ingezameld en staan dus op de KCA-lijst.

⁴ Naast de producten op de oude lijst, is ook voor een beperkt aantal andere producten nagegaan of gescheiden inzameling noodzakelijk is. Dit zijn producten die sommige burgers als KCA ervaren. Gescheiden inzameling bleek voor geen van deze producten noodzakelijk. In hoofdstuk 5 kunt u over het hoe en waarom hiervan meer informatie vinden.

De volgende producten staan op grond van hun milieuschadelijkheid op de lijst: accu's, batterijen, motorolie/afgewerkte olie, oliefilters, spaarlampen, TL-buizen, terpentine en verf (zie de tabel op de volgende pagina).

Herbruikbaarheid

In 1992, toen de Welles/Nietes-lijst werd opgesteld, was hergebruik van producten nog veel minder gebruikelijk dan tegenwoordig. Herbruikbaarheid van producten was dan ook geen reden om producten gescheiden te gaan inzamelen. Gezien de toegenomen ontwikkelingen op dit gebied, is herbruikbaarheid bij het opstellen van de KCA-lijst, wel als criterium opgenomen. Sommige producten kunnen goed worden hergebruikt, maar alleen als ze gescheiden zijn ingezameld. Als ze zich in het restafval bevinden, is hergebruik niet meer mogelijk. De volgende producten lenen zich na gescheiden inzameling goed voor hergebruik: (lood)accu's, batterijen, fotofixeer, foto-ontwikkelaar, kwikschakelaars, kwikthermometers, motorolie/afgewerkte olie, oliefilters, spaarlampen en TL-buizen.

Veiligheidsrisico

Bepaalde producten kunnen niet met het restafval worden verwijderd, omdat dat een risico kan opleveren voor de inzamelaars van het afval. Sommige producten bevatten giftige stoffen, anderen zijn brandgevaarlijk of explosief. Deze producten moeten gescheiden worden ingeleverd. Omdat de veiligheidsrisico's moeilijk zijn in te schatten, is gekozen voor zekerheid: alleen die producten waarvan zeker is dat ze geen veiligheidsrisico opleveren, kunnen samen met het restafval worden verwijderd. Producten waarvoor dat niet het geval is, moeten gescheiden worden ingezameld. Het betreft de volgende producten: accu's (inclusief accuzuur), benzine, bestrijdingsmiddelen en insecticiden, etsvloeistoffen, vloeibare gootsteenontstopper, houtverduurzamingsmiddelen, injectienaalden, medicijnen, (vloeibare) logen als verfabijtmiddel en zoutzuur.

Eenduidigheid

Het laatste criterium dat is gebruikt, is eenduidigheid. Om burgers niet in verwarring te brengen, zijn sommige producten die zij als KCA ervaren, ook op de KCA-lijst geplaatst. Het betreft producten die op grond van de drie andere criteria niet op de lijst hoeven te staan, maar die doorgaans door burgers voor hetzelfde worden gebruikt als andere producten op de lijst. Zo zou kwastenreiniger op grond van de drie hiervoor genoemde criteria niet op de lijst hoeven te staan. Deze is toch toegevoegd omdat het product dezelfde toepassing heeft als terpentine (dat op grond van het criterium milieuschadelijkheid op de lijst staat).

De volgende producten zijn op grond van het criterium eenduidigheid op de lijst geplaatst: kwastontharders, kwastenreinigers, thinner, wasbenzine en verfverduuners, lampenolie, petroleum en remolie.

De tabel op de volgende pagina geeft aan hoe de onderzochte producten scoren op de vier criteria. In totaal scoren 30 van de 43 producten van de Welles-lijst op één of meer van de vier criteria. Deze producten zijn terug te vinden op de KCA-lijst. Hoofdstuk 2 geeft een gedetailleerde beschrijving van deze producten en hun eigenschappen. Dertien producten scoren op geen van de vier criteria. Deze producten worden niet meer aangemerkt als KCA en kunnen dus met het restafval worden verwijderd. Deze producten kunnen vragen oproepen bij burgers. Daarom wordt in hoofdstuk 3 nader ingegaan op deze producten.

De onderzochte producten en hun scores op de vier criteria

	Milieuschade- lijkheid	Herbruikbaar- heid	Veiligheidsrisico	Eenduidigheid
Accu (incl. accuzuur)	+	+	+	
Aceton				
Batterijen	+	+		
Benzine			+	
Bestrijdingsmiddelen/insecticiden			+	
Correctievloeistoffen				
Etsvloeistoffen			+	
Fotofixeer		+		
Foto-ontwikkelaar		+		
Gootsteenontstopper (vloeibaar)			+	
Houtverduurzamingsmiddelen			+	
Injectienaalden			+	
Inkten				
Kwastontharders				+
Kwastenreinigers				+
Kwikschakelaar		+		
Kwikthermometer		+		
Lampolie				+
Lijmen en kitten				
Logen (vloeibare)			+	
Loodwikkels				
Medicijnen			+	
Meubelolie				
Motorolie / afgewerkte olie	+	+		
Nagellak				
Nagellakremover				
Oliefilters	+	+		
Ontvettingsmiddelen				
Petroleum				+
Plamuur				
Remolie				+
Smeervetten				
Spaarlampen	+	+		
Terpentine	+			
Thinner				+
Tl-buizen	+	+		
Verf	+			
Verfabijtmiddelen			+	
Verfverduunners				+
Vlekkenwater				
Vlooiendoeken				
Wasbenzine				+
Zoutzuur			+	

3. BELANGRIJKE ADRESSEN EN TELEFOONNUMMERS

Informatie Punt Afval

Het Informatie Punt Afval (IPA) is onderdeel van het Afval Overleg Orgaan. Het IPA streeft naar informatie-uitwisseling tussen overheden (Rijk, provincies en gemeenten) op het gebied van afval. De informatieoverdracht vindt plaats door het beantwoorden van telefonische vragen, het opstellen van informatiedocumenten en statusrapportages, het organiseren van informatiebijeenkomsten, het opstellen en verspreiden van Afval Informatief en het verspreiden van informatie via de website van het AOO.

Informatie Punt Afval (IPA)

Postbus 19015

3501 DA Utrecht

tel: (030) 234 88 88

fax: (030) 234 22 60

e-mail: informatiepuntafval@aoo.nl

internet: www.aoo.nl

Stichting Batterijen (STIBAT)

Stibat streeft naar een kosteneffectieve en zo volledig mogelijk inzameling en verwerking van lege batterijen. Stibat is in 1994 opgericht door producenten en importeurs van batterijen en telde 600 deelnemers in september 2000. Stibat probeert door gerichte campagnes het inzamelgedrag van de burger te beïnvloeden

Stibat

Postbus 190

2700 AD Zoetermeer

tel: (079) 353 13 31

fax: (079) 353 11 46

e-mail: stibat@fme.nl

internet: www.stibat.nl

Milieu Centraal

Burgers en bedrijven kunnen voor praktische milieu-informatie (met name over de producten) terecht bij Milieu Centraal.

Milieu Centraal

Pausdam 2

3512 HN Utrecht

tel: 0900 1719 (30 ct/min) (voor vragen)

fax : (030) 230 50 71

internet: www.milieucentraal.nl

Ministerie van VROM
Afdeling Publieksvoorlichting

Voor algemene informatie over KCA (zoals over het beleid) kunt u terecht bij de Afdeling Publieksvoorlichting van het ministerie van VROM.

Ministerie van VROM
Postbus 20951
2500 EZ Den Haag
tel: (070) 339 50 50 (voor vragen)
internet: www.minvrom.nl

InfoMil

Het informatiecentrum milieuvergunningen (InfoMil) beantwoordt vragen van overheden en bedrijven over onder andere asbest.

InfoMil
Postbus 30732
2500 GS Den Haag
tel: (070) 361 05 75
fax: (070) 363 33 33
internet: www.infomil.nl

Distributiecentrum VROM

Het Distributiecentrum VROM stelt over het onderwerp KCA in een bescheiden oplage een folder voor burgers beschikbaar. Begin januari 2001 ontvangen gemeenten daarvan een honderdtal voor hun informatiebalie. Deze folder met de titel: 'Klein chemisch afval bij u thuis – Inzamellijst per 1 januari 2001', is te bestellen onder vermelding van het distributienummer: 14034

Distributiecentrum VROM
Postbus 2727
3430 GC Nieuwegein
tel: 0900 8052 (40 ct/min)
fax: 0900 201 80 52 (40 ct/min)
internet: www.minvrom.nl

4. LITERATUUR

Het Afval Overleg Orgaan en het Informatie Punt Afval geven publicaties uit over verschillende afvalonderwerpen. Een volledig overzicht van publicaties is te vinden op de internetsite van het AOO (www.aoo.nl) De nieuwste publicaties kunnen vanaf de site worden gedownload. Ook is een overzicht op te vragen bij het IPA (zie bijlage 3).

Relevante publicaties van IPA/AOO over KCA en gescheiden inzameling:

Programma Gescheiden Inzamelen van Klein Chemisch Afval (AOO 2000-14, fl. 35,-)

Het programma richt zich op het stimuleren van de gescheiden inzameling van KCA door gemeenten. Het programma bevat de KCA-lijst. Gestreefd wordt om 90 % van de producten van deze lijst gescheiden in te zamelen.

Nota van aanpassing Programma GIKCA (AOO 2000-13, fl. 20,-)

De nota beschrijft de inspraakreacties op het ontwerp-programma GIKCA en de reactie van het AOO daarop.

Aanpassing welles/nietes lijst voor klein chemisch afval (AOO 99-16, fl. 35,-)

Deze publicatie beschrijft het onderzoek naar milieuhygiënische effecten en veiligheidsrisico's van het stopzetten van de gescheiden inzameling van KCA. Dit onderzoek heeft plaatsgevonden in het kader van het Programma Gescheiden Inzamelen van KCA.

Inleiding afvalbeheer (IPA 2000-04, fl. 25,-)

Dit informatiedocument beschrijft de ontwikkelingen op afvalgebied. Voor huishoudelijk-, bedrijfs- en gevaarlijk afval wordt ingegaan op wet- en regelgeving beleid en uitvoering daarvan en inzamelresultaten.

Programma Gescheiden Inzamelen Huishoudelijk Afval (GIHA) (AOO 1995-21, fl. 25,-)

Dit programma bevat het gezamenlijke overheidsstandpunt over de afvalscheiding van droge componenten uit het huishoudelijk afval. Voor oud papier en karton, glas en textiel zijn taakstellingen vastgelegd en is aangegeven op welke wijze de inzamelstructuur geoptimaliseerd kan worden.

Statusrapportage Gescheiden inzamelen huishoudelijk afval GIHA gegevens 1998 (IPA 2000-02, fl. 20,-)

De statusrapportage geeft jaarlijks een overzicht van het behaalde afvalscheidingsniveau van de componenten papier, glas, textiel, gft-afval en KCA.

Andere relevante publicaties:

242 vragen over asbest (1997) InfoMil (zie bijlage 3)

In de loop van 2001 brengt InfoMil (tel. (070) 361 05 75) een herziene versie uit van deze publicatie met de meest gestelde vragen over asbest in de periode 1992 tot en met 1997. Het accent ligt op milieuaspecten van asbest, regelgeving en arbeidsomstandigheden. Tot die tijd is de huidige, licht verouderde versie alleen te bekijken op www.infomil.nl te vinden onder overig, asbest.